

i Begreb med, eller hvorunder den befinder jeg, ikke leve uden Krig, uden Blod. Jeg skal ikke sige, at det er Nødvendighed for en Stat eller for Staterne, at de hvert 30te eller 50de Aar skulle føre Krig; det skal jeg ikke komme ind paa, men kun fastholde som min inderste Overbevisning, at ingen Stat kan bestaa uden Krig i Længden, i Aarhundreder, uden at den forgaar. Enten lever man i en affides Krog af Verden, hvor en saadan Flok forgaar af en storartet Indbildsel, Hovenhed og Selvtillid, eller under andre Aar, hvor Selvvissheden bemægtiger sig Flokken og ikke kender andre Guder end Mad og Drikke. Krig kan være en tung Kur og fremkalde mange Suf og mange Laarer, men den er nødvendig for Menneskeheden og allermeest er den nødvendig i en Tid, hvor Troen har svigtet Mennesket. Derfor kan det ikke hjælpe at komme ind paa disse Talemaader om et Forsvar for et Slags Syns Skyld, det kan ikke gaa an; man skylder at forsvare sig for Uvov og saa godt, som man kan; men Udtalelser, som det erede Medlems Udtalelser for fuld Udvæbning — thi der kan ikke komme anden Konklusion ud af hans Præmisses — har jeg maattet imødegaa. Hans Ord ville trods Svagheden af hans Argumenter gjøre langt større Skade, end han har ventet eller anet, langt større. Jeg tør ikke haabe, at, hvad jeg har sagt imod dem, skal kunne kuldsta i den Stade, de kunne frembringe; jeg vil være glad, hvis jeg — om end kun i ringe Grad — har bidraget til at formindske deres uheldige Virkninger.

Tugen: Med Hensyn til, hvad det erede 4de Medlem for 7de Kreds (Gauersted) yttrede ved at indlede sit Foredrag, vil jeg anføre, at jeg antager, at naar Regjeringen har forelagt dette Lovforslag her for Rigsdagen, har den ment derved at opfylde en Pligt mod Landet, og det vil være vor Pligt at behandle det, og vort Naab, at det vil kunne, om ikke i sit Hele saa dog idetmindste delvis, komme til at gaa igennem og blive til Lov. Jeg anser det for mit Vedkommende for en Pligt for os, som for ethvert Land, at tilveiebringe et Forsvarsvæsen af en saadan Bestaffenhed og Omfang, at det staar i et passende Forhold til Landets Bestaffenhed og til, hvad vor Eone tilsteder os at anvende derpaa; og jeg mener, at man ikke derved alene skal se hen til de overmægtige Nationer, fra hvem man kunde vente et Oversald, som vi ikke ville kunne modstaa, men at man ligesaa vel maa se hen til mere jevnbyrige Folk, idet Landet kun vinder Afgøelse ved et passende, tilstrækkeligt Forsvarsvæsen, og at det alene vilde være skiftet til under mange Omstændigheder at udjevne Differenser, som kunde opstaa maasse af temmelig ubetydelige Grunde, og hvorved man vilde ligge under, naar man ikke havde erhvervet sig den Afgøelse, som et

passende Forsvarsvæsen giver. Efter vort Lands Bestaffenhed, der fordrer baade en Landher og en god Befæstning, og tillige et Sværn, er det klart, at der kræves betydelige Offre fra Landets Side. Det er derfor ikke at undre paa, om disse aarlige Omkostninger ville stille sig saaledes, at de udgjøre mere pr. Hoved af Befolkningen, end Tilfældet er i de større Stater, det er vist i og for sig en naturlig Følge deraf, og de flere Exempler, den erede sidste Laler fremsatte, vise ogsaa, at det samme Argument gjælder i flere andre Retninger end netop med Hensyn til Forsvarsvæsenet. I nærværende Lovforslag har Regjeringen saa vel omhandlet Befæstningsvæsenet som Udvibelsen af Flaaden, og jeg kan paa dette Stadium af Forhandlingerne slutte mig til Lovforslaget, dog med Forbehold af de Modifikationer, som maatte vise sig fornødne under nærmere Behandling af Sagen, naar saadanne Oplysninger foreligge, som vi nu ikke ere i Besiddelse af, og som ere nødvendige for i det Enkelte at betragte hele Spørgsmaalet. Jeg skal kun som saadanne antyde, at det forekommer mig, at en yderligere Befæstning i Sylland vel turde være ønskelig, uden at jeg dog er istand til at angive, hvorledes og hvor denne burde være beliggende — dog sandsynligvis i det nordlige Sylland — og jeg vil ligeledes blot antyde den Ting, at naar Anlægget ved Agerstønd skal have nogen sand Betydning, bør det være i Jernbane-Forbundelse med det sjællandske Jernbanenet, saaledes at der findes et Udfikningssted, hvor Jernbanen støber til i Nærheden.

Jeg skal endnu kun tilføje nogle Bemærkninger med Hensyn til den fremsatte Plan for Flaadens Udvikling. Jeg har den Overbevisning, at, naar et Sværn skal svare til sin Hensigt, maa dets Hovedstyrke bestaa i kraftige Kampskibe, der ere fuldstændig sødygtige i alle omliggende Farvande, og jeg er sikker paa, at man vilde søle sig i høj Grad fluffet, hvis man vilde forsøge paa at basere vort Sværn paa Torpedobaade og Kanonbaade. Det er imidlertid en Antæ, der ikke kan ramme Lovforslaget, hvor Antallet af saadanne Fartøier, særlig Torpedobaade, ikke er større, end at det maa anses passende til, hvad der ippvrigt er foreslaet. Efter Lovforslaget skulde der jo i Løbet af 12 Aar tilveiebringes en Forsøgelse af Flaaden ved at bygge to Pantserbatterier som Helgoland, eet lidt større end Odin, og saa endel upantsrede Skibe foruden Torpedobaade. Denne Forsøgelse af Helgolandsklassen maa jeg varmt anbefale. Det er min Overbevisning, at det er et saadant Skib, der maa danne Hovedstyrken i vort Sværn. Helgoland har i det Hele vundet Bifald i Marinen, og naar det er Tilfældet, regner jeg Grunden at være den, at det er blevet bedømt efter det Synspunkt, hvorfra det skal og bør ses, nemlig som et Forsvarsskib, bestemt paa at optræde i vore nærmeste Farvande. Denne Be-